

DIONIČKO DRUŠTVO PIVARA

TUZLA

Broj

1371

Datum

20.02 2018

god.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE
I
NEKONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2017.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE
I
NEKONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2017.

S A D R Ž A J

Odgovornost za nekonsolidovane finansijske izvještaje	1
Izveštaj o reviziji nekonsolidovanih finansijskih izvještaja	2
Nekonsolidovani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	5
Nekonsolidovani izvještaj o finansijskom položaju	6
Nekonsolidovani izvještaj o promjenama na kapitalu	7
Nekonsolidovani izvještaj o novčanim tokovima	8
Napomene uz nekonsolidovane finansijske izvještaje	9-31

ODGOVORNOST ZA NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava Društva je odgovorna da se za svaku finansijsku godinu pripreme nekonsolidovani finansijski izvještaji u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Pivari Tuzla d.d. Tuzla (u daljnjem tekstu „Društvo“), kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi nekonsolidovanih finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima; i
- sastavljanje nekonsolidovanih finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da nekonsolidovani finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Fahrudin Salihović

Pivara Tuzla d.d.
Maršala Tita 163
75000 Tuzla
Bosna i Hercegovina

30. januar 2018. godine

BAKER TILLY RE OPINION

Baker Tilly Re Opinion d.o.o.
Grbavička 4
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

T: +387 (0) 33 552 150
F: +387 (0) 33 552 152

info@bakertillyreopinion.ba
www.bakertillyreopinion.ba

Vlasnicima i Upravi društva Pivara Tuzla d.d. Tuzla

Izveštaj o reviziji nekonsolidovanih finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja društva Pivara Tuzla d.d. Tuzla (u daljnjem tekstu: "Društvo") prikazanih na stranicama od 5. do 31., koji se sastoje od nekonsolidovanog izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2017. godine, nekonsolidovanog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, nekonsolidovanog izvještaja o novčanim tokovima i nekonsolidovanog izvještaja o promjenama na kapitalu za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Prema našem mišljenju, priloženi nekonsolidovani finansijski izvještaji fer prezentiraju u svim značajnim odrednicama finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2017. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizorskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu o revizorovim odgovornostima za reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na Napomenu 13 uz finansijske izvještaje u kojoj je navedeno da su nekretnine i oprema Društva neto knjigovodstvene vrijednosti 16.761 hiljada KM, što čini 65,48% ukupnih nekretnina, postrojenja i opreme založene kao sredstvo obezbjeđenja urednog povrata kredita koje koristi Društvo. Naše mišljenje nije modificirano u vezi sa navedenim pitanjem.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije nekonsolidovanih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme	Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje
Vidjeti Napomenu 3 (Sažetak računovodstvenih politika i Napomenu 13 (Nekretnine, postrojenja i oprema). Društvo je na dan 31. decembra 2017. godine iskazalo nekretnine, postrojenja i opremu neto knjigovodstvene vrijednosti 25.599 hiljada KM	Za testiranje vrednovanja nekretnina, postrojenja i opreme, na uzorku nabavki nekretnina postrojenja i opreme provjerili smo formiranje troška nabavke. Cilj je bio da provjerimo da li su zadovoljene odredbe Međunarodnih računovodstvenih standarda vezane za inicijalno

<p>(31. decembar 2016.: 25.144 hiljade KM), što predstavlja 66,35% ukupne imovine. U skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama, ova imovina se početno vrednuje po trošku nabavke, umanjenoj za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Obračun amortizacije započinje u trenutku kada je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu.</p> <p>Usmjerili smo pažnju na ovo područje zbog značajnosti nekretnina, postrojenja i opreme u strukturi ukupne imovine, te uzimajući u obzir značajne nabavke i stavljanja u upotrebu nekretnina, postrojenja i opreme u toku godine (ukupno je u toku godine stavljeno u upotrebu 6.020 hiljada KM nekretnina, postrojenja i opreme), kao i činjenicu da određivanje vijeka upotrebe podliježe procjenama Uprave.</p>	<p>mjerene nekretnina, postrojenja i opreme. Pored toga, radimo rekalkulaciju obračuna amortizacije, a na osnovu amortizacionih stopa koje je usvojila Uprava. Razmatramo razumnost procijenjenog vijeka upotrebe. Također analiziramo da li Društvo ima imovine koja se ne koristi i od koje nema priliva ekonomskih koristi.</p> <p>Prema provedenim opisanim procedurama smatramo da su procjene menadžmenta, a koje su osnova za vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme, prihvatljive.</p>
---	--

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za nekonsolidovane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentaciju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja nekonsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizorske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizorske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključivati tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizorske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.

- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, bazirano na prikupljenim revizorskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u nekonsolidovanim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj nekonsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li nekonsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Dužni smo komunicirati sa onima koji su zaduženi za upravljanje u pogledu, između ostalog, planiranog obima i datuma revizije, te u pogledu značajnih nalaza revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koji se identifikuju tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

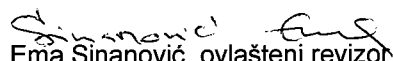
Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji nekonsolidovanih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizorska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprječava njihovo javno objavljivanje ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem revizorskom izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice od istog prevazišle dobrobit javnog interesa od takvog objavljivanja.

Baker Tilly Re Opinion d.o.o.
Grbavička 4, 71000 Sarajevo

 Nihad Fejzić, direktor i ovlaštenu revizor

Sarajevo, 30. januar 2018. godine

 Ema Sinanović, ovlaštenu revizor

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NEKONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

	Napomena	2017. KM 000	2016. KM 000
Prihodi od prodaje	5	28.817	26.340
Troškovi prodatih proizvoda	6	(14.300)	(13.665)
Troškovi prodane robe	-	(192)	(298)
Bruto dobit		14.325	12.377
Ostali prihodi	7	296	1.159
Opšti i administrativni troškovi	8	(6.738)	(6.322)
Ostali rashodi	9	(702)	(344)
Dobit iz redovnog poslovanja		7.181	6.870
Finansijski prihodi - kamate	-	20	-
Finansijski prihod - prodaja i vrednovanje finansijske imovine	-	-	69
Finansijski rashodi	10	(3.047)	(2.628)
Dobit prije oporezivanja		4.154	4.311
Porez na dobit	11	(481)	(258)
Dobit nakon oporezivanja		3.673	4.053
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit		3.673	4.053
Dobit po dionici	12	2,62	2,90

Napomene na stranicama od 9 do 31 čine sastavni dio ovih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NEKONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
NA DAN 31. DECEMBRA 2017. GODINE

	Napomena	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
AKTIVA			
<i>Dugoročna imovina</i>			
Nekretnine, postrojenja i oprema	13	25.599	25.144
Nematerijalna imovina	14	379	642
Potraživanja po dugoročnim kreditima	15	15	18
Ulaganja u pridružena lica	16	-	281
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	17	-	1.429
<i>Ukupno dugoročna imovina</i>		25.993	27.514
<i>Kratkoročna imovina</i>			
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	18	1.015	64
Potraživanja po kratkoročnim kreditima	19	3.162	1.836
Zalihe	20	5.934	4.975
Potraživanja od kupaca	21	1.008	1.046
Potraživanja za date avanse	22	1.210	882
Ostala potraživanja	23	170	37
Depoziti	24	-	57
Novac i novčani ekvivalenti	25	87	64
<i>Ukupno kratkoročna imovina</i>		12.586	8.961
UKUPNA AKTIVA		38.579	36.475
PASIVA			
<i>Kapital i rezerve</i>			
Dionički kapital	26	14.634	14.634
Zakonske rezerve		12	12
Akumulirani gubitak		(1.520)	(5.199)
<i>Ukupno kapital i rezerve</i>		13.126	9.447
<i>Dugoročne obaveze</i>			
Obaveze po dugoročnim kreditima	27	15.636	8.023
Obaveze po finansijskom najmu	28	-	11.817
<i>Ukupno dugoročne obaveze</i>		15.636	19.840
<i>Kratkoročne obaveze</i>			
Obaveze po finansijskom najmu	28	-	1.097
Obaveze prema dobavljačima	29	2.352	2.629
Obaveze po kratkoročnim kreditima	30	6.159	1.087
Obaveze za primljene avanse	31	170	615
Ostale obaveze	32	1.136	1.760
<i>Ukupno kratkoročne obaveze</i>		9.817	7.188
UKUPNO PASIVA		38.579	36.475

Napomene na stranicama od 9 do 31 čine sastavni dio ovih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

Potpisao za i u ime Društva 30. januara 2018. godine:

Fahrudin Selimović, direktor

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NEKONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

	Dionički kapital KM 000	Zakonske rezerve KM 000	Akumulirani gubitak KM 000	Ukupno KM 000
Stanje 31. decembra 2015.	14.634	12	(9.252)	5.394
Rezultat za godinu	-	-	4.053	4.053
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2016.	14.634	12	(5.199)	9.447
Korekcija poreza na dobit	-	-	6	6
Rezultat za godinu	-	-	3.673	3.673
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2017.	14.634	12	(1.520)	13.126

Napomene na stranicama od 9 do 31 čine sastavni dio ovih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NEKONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

	2017. KM 000	2016. KM 000
Poslovne aktivnosti		
Rezultat za period	4.154	4.311
<i>Usklađenje za:</i>		
Amortizacija	2.477	2.749
Dobici od prodaje i rashodovanje materijalne imovine	(46)	(985)
Rashodi po osnovu kamata	2.927	2.628
Prihodi od kamata	(20)	-
Gubici/(dobici) od prodaje i vrednovanja finansijske imovine	120	(69)
Gubici od umanjenja potraživanja	123	122
Otpis obaveza	(52)	(55)
<i>Novčani tok iz operativnih aktivnosti prije promjena u radnom kapitalu:</i>		
Povećanje vrijednosti zaliha	9.683	8.701
(Povećanje)/smanjenje potraživanja od kupaca	(959)	(152)
Povećanje potraživanja za date avanse	(85)	61
(Povećanje)/smanjenje ostalih kratkoročnih potraživanja	(328)	(601)
Smanjenje depozita	(116)	26
(Smanjenje)/povećanje obaveza prema dobavljačima	57	-
(Smanjenje)/povećanje obaveza za primljene avanse	(229)	223
(Smanjenje)/povećanje ostalih kratkoročnih obaveza	(445)	602
<i>Novac generisan iz operacija:</i>	(179)	156
Plaćeni porez na dobit	7.399	9.016
	(483)	-
Novac ostvaren iz poslovnih aktivnosti	6.916	9.016
Ulagateljske aktivnosti		
Nabavka nekretnina, postrojenja i opreme	(2.693)	(3.970)
Nabavka nematerijalne imovine	(2)	(88)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	72	1.827
Povećanje finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(1.900)
Primici od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju	1.320	501
Primici od prodaje ulaganja u pridružena društva	300	-
Primici od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	34	124
Povećanje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	(1.015)	-
Povećanje datih kredita	(1.323)	(21)
Novac korišten u ulagateljskim aktivnostima	(3.307)	(3.527)
Finansijske aktivnosti		
Plaćene kamate	(3.360)	(2.405)
Primljene kamate	3	6
Povećanje/(smanjenje) obaveza po kreditima od banaka	12.685	(2.525)
Smanjenje obaveza po finansijskom najmu	(12.914)	(529)
Novac korišten u finansijskim aktivnostima	(3.586)	(5.453)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata	23	36
Novac i novčani ekvivalenti na početku perioda	64	28
Novac i novčani ekvivalenti na kraju perioda	87	64

Napomene na stranicama od 9 do 31 čine sastavni dio ovih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

1. OPŠTI PODACI

Pivara Tuzla d.d. („Društvo“) je dioničko društvo osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine sa adresom Maršala Tita br. 163, 75 000 Tuzla. Društvo je osnovano i registrovano na osnovu rješenja Kantonalnog suda u Tuzli broj U/I-797/91 od 30. aprila 1991. godine. Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja piva, slada i bezalkoholnih pića, trgovina na malo i veliko, prijevoz dobara i obavljanje usluga.

Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo je zapošljavalo 219 radnika (31. decembar 2016., 217).

Tijela Društva

Uprava

Fahrudin Salihović	Direktor
--------------------	----------

Nadzorni odbor:

Ljiljana Pašić	Predsjednik
Izet Džanović	član
Jasmin Pozderac	član od 23. marta 2017. godine
Dževad Kadribašić	član do 23. marta 2017. godine

Odbor za reviziju:

Karačić Nežad	Predsjednik
Hodžić Mithat	član
Vitković Tatjana	član

2. USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA

2.1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

U tekućoj godini, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao veći broj dopuna MSFI koji su obavezno na snazi za računovodstveni period koji počinje 1. januara 2017. godine ili poslije. Godišnja unapređenja uključuju dopune većeg broja MSFI, koji su prikazani kako slijedi:

MRS 7	Izveštaj o novčanim tokovima (objavljivanje – na snazi od 1. januara 2017. godine)
MRS 12	Porez na dobit (priznavanje odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke – na snazi od 1. januara 2017. godine)
MSFI 12	Prezentacija učešća u drugim subjektima (godišnja poboljšanja – na snazi od 1. januara 2017. godine)

2.2 Standardi i tumačenja koji su objavljeni i nisu još u upotrebi

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

MRS 12	Porez na dobit (godišnja poboljšanja na snazi od 1. januara 2019. godine)
MRS 23	Troškovi pozajmljivanja (godišnja poboljšanja na snazi od 1. januara 2019. godine)
MRS 28	Ulaganja u pridružena pravna lica i zajednički poduhvati (godišnja poboljšanja – na snazi od 1. januara 2018. godine)
MRS 28	Ulaganja u pridružena pravna lica i zajednički poduhvati (godišnja poboljšanja – na snazi od 1. januara 2019. godine)
MRS 40	Ulaganja u nekretnine (prenosi ulaganja u nekretnine – na snazi od 1. januara 2018. godine)
MSFI 1	Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (godišnja poboljšanja – na snazi od 1. januara 2018. godine)
MSFI 2	Plaćanje temeljeno na dionicama (klasifikacija i mjerenje plaćanja temeljenih na dionicama – na snazi od 1. januara 2018. godine)
MSFI 3	Poslovne kombinacije (godišnja poboljšanja na snazi od 1. januara 2019. godine)
MSFI 4	Ugovori o osiguranju (primjena MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa MSFI 4 na dionicama – na snazi od 1. januara 2018. godine)

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

2. USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA (NASTAVAK)

2.2 Standardi i tumačenja koji su objavljeni i nisu još u upotrebi (nastavak)

MSFI 9	Finansijski instrumenti (konačna verzija uključujući zahtjeve za klasifikaciju i vrednovanje, umanjene vrijednosti i računovodstvo zaštite od rizika i prestanak priznavanja - na snazi od 1. januara 2018. godine)
MSFI 9	Finansijski instrumenti (godišnja poboljšanja – na snazi od 1. januara 2019. godine)
MSFI 11	Zajednički aranžmani (godišnja poboljšanja na snazi od 1. januara 2019. godine)
MSFI 12	Objavljivanje udjela u drugim subjektima (godišnja poboljšanja na snazi od 1. januara 2019. godine)
MSFI 15	Prihodi po ugovorima s kupcima (objašnjenje za MSFI 15 – na snazi od 1. januara 2018. godine)
MSFI 16	Najmovi (na snazi od 1. januara 2019. godine)
MSFI 17	Ugovori o osiguranju (na snazi od 1. januara 2021. godine)
IFRIC 22	Transakcije u stranim valutama i avansna plaćanja (na snazi od 1. januara 2018. godine)
IFRIC 23	Neizvjesnost oko poreza na dobit (na snazi od 1. januara 2019. godine)

Društvo je izabralo da ne usvoji ove standarde, amandmane standardima i tumačenja unaprijed, prije njihovog datuma stupanja na snagu. Uprava Društva predviđa da usvajanje ovih standarda i tumačenja u budućim periodima neće značajno uticati na finansijske izvještaje Društva.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izjava o usklađenosti

Nekonsolidovani finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI") koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde.

Vremenska neograničenost poslovanja

Nekonsolidovani finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Društvo biti sposobno realizovati potraživanja i izmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

Osnov prezentiranja

Društvo je ove nekonsolidovane finansijske izvještaje sastavilo u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, te je ulaganja u pridružena društva u ovim nekonsolidovanim finansijskim izvještajima iskazalo po trošku, umanjenom za ispravku vrijednosti, ukoliko je potrebno.

Nekonsolidovani finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, izuzev određenih finansijskih instrumenata koji su iskazani u revaloriziranim iznosima ili fer vrijednostima. Historijski trošak se uglavnom temelji na fer vrijednosti naknade date u zamjenu za imovinu. Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to da li je cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine i obaveza, Društvo uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim nekonsolidovanim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za leasing transakcije koje su u djelokrugu MRS 17 i za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

Nekonsolidovani finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM), s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja u Društvu. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Osnov prezentiranja (nastavak)

Sastavljanje nekonsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave da daje procjene i izvodi pretpostavke koje utiču na iskazane iznose imovine i obaveza te objavu nepredviđene imovine i nepredviđenih obaveza na datum nekonsolidovanih finansijskih izvještaja, kao i na iskazane prihode i rashode tokom izvještajnog perioda. Procjene se temelje na informacijama koje su bile dostupne na datum sastavljanja nekonsolidovanih finansijskih izvještaja, te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih.

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje proizvoda priznaju se nakon isporuke i prijenosa vlasništva. Prihodi od prodaje usluga priznaju se umanjeni za pripadajuće poreze i popuste nakon pružanja usluga.

Prihodi od kamata priznaju se po načelu obračunatih kamata na temelju nepodmirene glavnice i po efektivnim kamatnim stopama koje su u primjeni.

Troškovi posuđivanja

Troškovi posuđivanja koji se mogu direktno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva značajno vrijeme kako bi bilo spremno za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju, uključuju se u trošak nabavke toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju. Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava do početka njihovog trošenja na kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova posuđivanja koji su prihvatljivi za kapitalizaciju.

Svi drugi troškovi posuđivanja terete bilans uspjeha u razdoblju u kojem su nastali.

Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u KM početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na datum bilansa stanja primjenom zvaničnog kursa Centralne banke Bosne i Hercegovine. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u neto dobit ili gubitak perioda.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvataju novac u blagajni i na računima kod banaka, kao i fiksne depozite sa originalnim dospijećem kraćim od tri mjeseca.

Ulaganja u pridružena društva

Podružnica je preduzeće u kojem je Društvo u poziciji da sprovodi kontrolu kroz učešće u finansijskim i poslovnim odlukama tog preduzeća. U ovim finansijskim izvještajima rezultati, imovina i obaveze podružnice iskazani su po metodi troška. Knjigovodstvena vrijednost takvog ulaganja se umanjuje za svako smanjenje, osim privremenog smanjenja vrijednosti pojedinačnih ulaganja. Nerealizirani dobiti ili gubici iz ulaganja u podružnice se eliminišu do iznosa udjela Društva u podružnicu, osim ukoliko nerealizirani dobiti i gubici ne pružaju dokaz o umanjenju vrijednosti prenesenih sredstava.

Naknade zaposlenim

Uplate doprinosa za penziona i zdravstveno osiguranje knjiže se kao trošak perioda. Društvo, u toku poslovanja, uplaćuje u ime svojih zaposlenih penziona i zdravstveno osiguranje, te poreze na plate, koji se obračunavaju na bruto plate.

Društvo nema druge obaveze vezane za isplate penzija ili drugih beneficija, kako bivšim zaposlenim tako i aktivnim zaposlenim.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obaveze i odgođenih poreza. Tekuća porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za period. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u bilansu uspjeha, jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obaveza Društva izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum bilansa stanja.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će biti plativ odnosno povrativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u nekonsolidovanim finansijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene porezne obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Odgođene porezne obaveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u podružnice, osim ako Društvo nije u mogućnosti kontrolirati poništenje privremene razlike i ako je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u dogledno vrijeme.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki datum bilansa stanja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dovoljan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema početno se vrednuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći linearnu metodu kako slijedi:

Građevinski objekti	20 do 77 godina (1,30 – 5,00%)
Mašine i oprema	5 do 17 godina (6,00 – 20,00%)

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u korist, odnosno na teret prihoda.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina određenog vijeka upotrebe se vrednuje po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procijenjenog vijeka upotrebe. Procijenjeni vijek upotrebe i metoda amortizacije se preispituju na kraju svakog izvještajnog perioda.

Nematerijalna imovina neodređenog vijeka upotrebe se vrednuje po trošku nabavke umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

U izračunu amortizacije se koristi sljedeći vijek upotrebe:

Software	5 godina
Licence	5 godina
Ostala nematerijalna imovina	4 godine

Prestanak priznavanja nematerijalne imovine

Nematerijalno sredstvo se prestaje priznavati otuđenjem ili kad se njegovom upotrebom ili prodajom ne očekuju buduće ekonomske koristi. Svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao iskniženjem stavke nematerijalne imovine, a utvrđuje se kao razlika između neto priliva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti te stavke, uključuje se u dobit i gubitak perioda u kojem se stavka prestala priznavati.

Najmovi

Najmovi se svrstavaju kao finansijski uvijek kada uslovi najma prenose rizike i koristi od vlasništva na najmoprimca. Svi ostali najmovi svrstavaju se kao operativni najmovi.

Društvo kao najmoprimac

Imovina koja je predmetom finansijskog najma priznaje se kao imovina Društva po fer vrijednosti na datum sticanja ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma ako je niža. Odnosna obaveza prema najmodavcu iskazuje se u bilansu stanja kao obaveza za finansijski najam. Plaćanja temeljem najma se raspoređuju između finansijskih troškova i umanjenja obaveze za najam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveze. Finansijski troškovi direktno terete izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali. Naknade za najam koje se plaćaju u okviru operativnih najмова terete prihod ravnomjerno tokom trajanja najma.

Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto vrijednosti koja se može realizirati, ovisno o tome što je niže. Trošak obuhvata direktan materijal i, ako je primjenjivo, direktne troškove rada i sve režijske/indirektne troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderisanog troška. Neto vrijednost koja se može realizovati predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove marketinga, prodaje i distribucije.

Društvo primjenjuje metod 100%-tnog otpisa sitnog inventara i ambalaže prilikom stavljanja u upotrebu osim za povratnu ambalažu. Povratna ambalaža se otpisuje u periodu od 1 do 5 godina.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Umanjenja

Na svaki datum bilansa Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno o tome koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generira novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti.

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenima prema konvencijama na predmetnom tržištu i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcijskih troškova, osim finansijske imovine klasifikovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja je inicijalno iskazana po fer vrijednosti.

Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: finansijska imovina "po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha", finansijska imovina "raspoloživa za prodaju", "u posjedu do dospijeca", te "dati krediti i potraživanja". Klasifikacija zavisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda. Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijska imovina (nastavak)

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja mjere se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za procijenjeno umanjeno vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, je procijenjena za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Za dionice koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive vrijednosne papire klasifikovane kao raspoloživi za prodaju i potraživanja po finansijskom najmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delikvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik pasti pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za određene kategorije finansijske imovine, kao što su potraživanja od kupaca, sredstva za koja je procijenjeno da nisu umanjena pojedinačno se naknadno procjenjuju za umanjeno na kolektivnoj osnovi. Objektivni dokaz umanjenja portfolija potraživanja mogao bi uključiti prethodno iskustvo Društva u naplati, kašnjenje u naplati nakon perioda dospeljeća, kao i promjene u nacionalnim ili lokalnim ekonomskim uslovima koji stoje u uzajamnoj vezi sa neizvršenjem potraživanja.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja direktno za svu finansijsku imovinu osim za potraživanja gdje je knjigovodstvena vrijednost umanjena kroz upotrebu rezervacija za umanjeno vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja od kupaca, onda su ista otpisana na teret rezervacije za umanjeno vrijednosti. Naknadni povrat iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduje u korist rezervacije za umanjeno vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti rezervacije za umanjeno vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese i zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivano trajanje finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

Rezervisanja

Društvo priznaje rezervisanje ako ima sadašnju obavezu koja je nastala temeljem prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv resursa. Uprava Društva određuje iznos rezervisanja na temelju najbolje moguće procjene troškova koji će nastati podmirenjem obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Gdje su rezervisanja mjerena pomoću novčanih tokova koji se procjenjuju za podmirenje sadašnjih obaveza, njihov knjigovodstveni iznos je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerojatan, rezervisanje se ukida.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Uprava Društva donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjem i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih. Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Sljedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum bilansa stanja, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Vijek trajanja materijalne i nematerijalne imovine

Kao što je opisano u Napomeni 3, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja materijalne i nematerijalne imovine na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Umanjenje vrijednosti potraživanja

Uprava Društva priznaje umanjeње vrijednosti za sumnjiva potraživanja na bazi procijenjenih gubitaka koji rezultiraju iz nemogućnosti dužnika da izmire svoje obaveze. Pri vrednovanju adekvatnosti umanjeња vrijednosti za sumnjiva potraživanja, Uprava Društva svoju procjenu bazira na starosnoj strukturi potraživanja i otpisima iz prethodnih perioda.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

5. PRIHODI OD PRODAJE

	2017.	2016.
	KM 000	KM 000
Pivo	31.877	28.136
Mineralna voda i drugi proizvodi	2.087	2.351
Prihodi od prodaje trgovačke robe	322	429
Količinski rabat na prodane proizvode	(5.469)	(4.576)
UKUPNO	28.817	26.340

6. TROŠKOVI PRODATIH PROIZVODA

	2017.	2016.
	KM 000	KM 000
Etikete	3.357	3.091
Sirovine	2.911	2.741
Amortizacija	1.976	2.341
Ambalaža	1.754	1.355
Troškovi zaposlenih	1.718	1.594
Energija	1.535	1.258
Materijal	630	577
Troškovi vode	474	451
Održavanje	70	136
Sitan inventar	13	17
Ostali troškovi	87	87
<i>Podzbir</i>	<i>14.525</i>	<i>13.648</i>
(Povećanje)/smanjenje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda na početku i kraju godine	(225)	17
UKUPNO	14.300	13.665

7. OSTALI PRIHODI

	2017.	2016.
	KM 000	KM 000
Prihodi od prodaje sirovina i materijala	140	28
Otpis obaveza prema dobavljačima	48	55
Dobici od prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	46	985
Prihodi od naplate šteta osiguranja	14	26
Prihodi od zakupnina	10	22
Viškovi zaliha	7	9
Naplaćena isknjižena potraživanja	4	10
Otpis ostalih obaveza	4	-
Ostali prihodi	23	24
UKUPNO	296	1.159

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

8. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2017. KM 000	2016. KM 000
Troškovi zaposlenih	2.203	2.098
Marketing	2.023	2.196
Amortizacija	501	408
Energija	375	384
Materijal	351	345
Bankarske usluge	287	35
Naknade, takse i članarine	195	129
Održavanje	96	74
Rezervni dijelovi	89	121
Komunalne usluge	66	76
Troškovi obezbjeđenja	63	73
Osiguranje	62	39
Poštanske usluge	48	48
Zakup	37	39
Sitan inventar	6	14
Ostalo	336	243
UKUPNO	6.738	6.322

9. OSTALI RASHODI

	2017. KM 000	2016. KM 000
Rashodi iz ranijih perioda	127	37
Kalo, rastur, kvar i lom	125	-
Troškovi prodaje materijala	125	-
Gubici od umanjenja potraživanja (Napomene 21 i 23)	123	122
Dodatno utvrđene porezne obaveze	75	-
Umanjenje vrijednosti rezervnih dijelova	-	88
Gubici od umanjenja vrijednosti materijala	-	45
Ostali rashodi	127	52
UKUPNO	702	344

10. FINANSIJSKI RASHODI

	2017. KM 000	2016. KM 000
Kamate po kreditima i finansijskom najmu	2.926	2.627
Gubici na prodaji i vrednovanju ulaganja	120	-
Ostale zatezne kamate	1	1
UKUPNO	3.047	2.628

11. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit u zemlji obračunava se po stopi od 10% koja se primjenjuje na procijenjenu oporezivu dobit za godinu koja je završila 31. decembra 2017., odnosno 31. decembra 2016. godine. Usklađenje poreza na dobit za period s dobiti iskazanom u bilansu uspjeha je kako slijedi:

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

11. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

	2017. KM 000	2016. KM 000
Rezultat prije poreza	4.154	4.311
Usklađenje po osnovu poreski nepriznatih stavki	658	777
Osnovica za obračun poreza na dobit	4.812	5.088
Porez na dobit u zemlji po stopi od 10%	481	509
Učinak poreznih gubitaka iz prethodnih godina	-	(251)
Trošak porez na dobit	481	258

12. DOBIT PO DIONICI

	2017. KM 000	2016. KM 000
Rezultat za period	3.673	4.053
Ponderisani prosječni broj redovnih dionica za izračunavanje dobiti po dionici u hiljadama komada	1.400	1.400
Zarada po dionici KM	2,62	2,90

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište KM 000	Zgrade KM 000	Postrojenja i oprema KM 000	Investicije u toku KM 000	Ukupno KM 000
<u>Nabavna vrijednosti</u>					
Na dan 31. decembra 2015.	1.389	17.476	51.723	169	70.757
Povećanja	-	-	-	3.970	3.970
Prijenos sa/na	-	75	568	(643)	-
Prenos na ulaganja u pridružena lica (Napomena 17)	(136)	-	-	(143)	(279)
Rashodovanja	(306)	(1.348)	(296)	-	(1.950)
Na dan 31. decembra 2016.	947	16.203	51.995	3.353	72.498
Povećanja	-	-	-	2.693	2.693
Prijenos sa/na	-	3.625	2.395	(6.020)	-
Rashodovanja	-	-	(902)	-	(902)
Na dan 31. decembra 2017.	947	19.828	53.488	26	74.289
<u>Ispravka vrijednosti</u>					
Na dan 31. decembra 2015.	-	9.888	36.086	-	45.974
Amortizacija za godinu	-	421	2.067	-	2.488
Rashodovanja	-	(823)	(285)	-	(1.108)
Na dan 31. decembra 2016.	-	9.486	37.868	-	47.354
Amortizacija za period	-	434	1.778	-	2.212
Rashodovanja	-	-	(876)	-	(876)
Na dan 31. decembra 2017.	-	9.920	38.770	-	48.690
<u>Neto knjigovodstvena vrijednost</u>					
Na dan 31. decembra 2017.	947	9.908	14.718	26	25.599
Na dan 31. decembra 2016.	947	6.717	14.127	3.353	25.144

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

23. OSTALA POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Promjene na umanjenju vrijednosti ostalih potraživanja mogu se prikazati kako slijedi:

	2017.	2016.
	KM 000	KM 000
Stanje na početku perioda	-	-
Gubici od umanjenja vrijednosti potraživanja (Napomena 9)	-	8
Iznosi otpisani kao nenaplativi	-	(8)
Stanje na kraju perioda	-	-

24. DEPOZITI

Depozit u iznosu od 57 hiljada KM je namjenski beskamatni depozit u ASA banka d.d. Sarajevo dat po osnovu ugovora o izdavanju plative bankarske garancije od 2. jula 2013. godine. Garancija je izdata u svrhu obezbjeđenja plaćanja naknade za koncesiju za eksploataciju mineralne vode na lokalitetu Ljubače u Općini Tuzla donesenoj od strane Vlade Tuzlanskog kantona. Garancija je imala rok važenja do 31. marta 2017. godine.

25. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31.12.2017.	31.12.2016.
	KM 000	KM 000
Transakcioni računi kod banaka	80	63
Blagajna	7	1
UKUPNO	87	64

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

26. DIONIČKI KAPITAL

	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
1.400.376 redovnih dionica svaka nominalne vrijednosti 10,45 KM	14.634	14.634

Društvo ima jednu klasu redovnih dionica koje ne daju pravo na fiksni prihod. Struktura dioničkog kapitala može se prikazati kako slijedi:

	%	31.12.2017.	%	31.12.2016.
	učešća	KM 000	učešća	KM 000
RK Invest d.o.o. Sarajevo	82,59	12.086	-	-
Marinović Božo	2,90	425	-	-
ZIF Herbos-fond d.d. Mostar	2,33	341	-	-
ZIF Crobih Fond d.d. Mostar	1,97	289	-	-
Avbar Ivan	1,46	214	-	-
Avbar Karmen	0,60	87	-	-
ZIF "Naprijed" d.d. Sarajevo	-	-	25,00	3.658
Sarajevska pivara d.d. Sarajevo	-	-	18,88	2.762
ZIF „BIG – investiciona grupa“ d.d. Sarajevo	-	-	11,15	1.631
Lider press d.o.o. Sarajevo	-	-	9,48	1.387
ZIF „MI – Group“ d.d. Sarajevo	-	-	6,81	996
OIF LILIUM BALANCED	-	-	5,62	823
OIF LILIUM GLOBAL	-	-	4,31	631
Raiffeisen bank d.d. BiH	-	-	0,11	16
Ostali dioničari	8,15	1.192	18,64	2.730
UKUPNO	100,00	14.634	100,00	14.634

27. OBAVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA

	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
Sberbank BH d.d. Sarajevo	18.000	-
ASA banka d.d. Sarajevo	112	211
Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana	-	7.618
Sarajevska pivara d.d. Sarajevo	-	837
Klas d.d. Sarajevo	-	187
Manje: Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	(2.476)	(830)
Ukupno dugoročni krediti	15.636	8.023
<i>Kreditni dospjevaju na naplatu kako slijedi:</i>		
U roku od godine dana	2.476	830
U drugoj godini	2.673	432
Od treće do uključivo pete godine	12.963	2.133
Nakon pet godina	-	5.458
Minus: Tekuće dospjeće dugoročnih kredita (Napomena 30)	(2.476)	(830)
UKUPNO	15.636	8.023

Dana 20. oktobra 2017. godine Društvo je potpisalo Ugovor o dugoročnom kreditu sa Sberbank BH d.d. Sarajevo u iznosu od 18 miliona KM na period od 45 mjeseci i 3 mjeseca grace perioda. Kamatna stopa po navedenom kreditu iznosi 12m Euribor + 3%. Namjena kredita je refinansiranje obaveza po osnovu dugoročnih kredita i finansijskog najma od NLB Grupe. Osiguranje kredita su nekretnine i oprema Društva (Napomena 13).

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

27. OBAVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA (NASTAVAK)

Dana 6. januara 2017. godine ASA banka d.d. Sarajevo je Društvu odobrila sredstva u iznosu od 200 hiljada KM u svrhu finansiranja obrtnih sredstava. Rok povrata je predviđen za 23. januar 2019. godine, a kamatna stopa iznosi 7% p.a.

Dana 25. aprila 2007. godine Društvo je potpisalo Ugovor o dugoročnom kreditu sa Novom Ljubljanskom bankom d.d. Ljubljana u iznosu od 9.512 hiljada KM na period od 10 godina i 12 mjeseci grace perioda. Kamatna stopa po navedenom kreditu je iznosila Euribor + 4% p.a. Namjena kredita je bila refinansiranje dugoročnih obaveza. U toku 2014. godine je potpisan Aneks na ugovor sa NLB d.d. Ljubljana prema kojem je dio duga po kamati pripisan glavnici, promijenjena je dinamika otplate, te je prolongiran rok povrata kredita do 29. decembra 2023. godine, a ugovorena je i nova kamatna stopa koja je iznosila 6m Euribor + 3,25% u toku grace perioda, odnosno 6m Euribor + 4,5% do konačnog roka otplate. U toku 2017. godine je izvršena prijevremena otplata obaveza, a po osnovu zaduženja kod Sberbank BH d.d. Sarajevo.

Društvo je 27. februara 2015. godine potpisalo Ugovor o dugoročnom kreditu sa Sarajevska pivara d.d. u svrhu finansiranja nabavke sirovina u ukupnom iznosu od 1.995 hiljada KM. Ugovorom je definisan grace period od 24 mjeseca. Prva rata kredita je dospjevala 1. aprila 2016. godine, a posljednja rata 31. decembra 2021. godine. Društvo je u toku perioda izvršilo prijevremenu otplatu obaveza prema Sarajevskoj pivari d.d. Sarajevo.

Obaveze po kreditima od Klas d.d. u iznosu od 187 hiljada KM na 31. decembar 2016. godine su inicijalno nastale po osnovu asignacije sa Sarajevskom pivarom d.d. i Klas d.d. u ukupnom iznosu od 950 hiljada KM dana 5. januara 2015. godine. Obaveze su bile beskamratne i dospjevale su 5. juna 2017. godine.

28. OBAVEZE PO FINANSIJSKOM NAJMU

	Kamatna stopa %	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
	6m Euribor +		
NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	4,50	-	12.914
<i>Podzbir</i>		-	12.914
<i>Minus: Tekuće dospjeće</i>		-	(1.097)
UKUPNO		-	11.817
		Minimalna plaćanja	
		31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
		Sadašnja vrijednost	
		31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
<i>Obaveze dospjevaju na naplatu kako slijedi:</i>			
U roku od godine dana		-	1.699
Od druge do uključivo pete godine		-	6.798
Nakon pet godina		-	7.647
UKUPNO		-	16.144
		-	12.914

Svrha finansijskog najma od NLB Leasing d.o.o. je bilo finansiranje nabavki opreme. Prvobitno su ugovori odobreni na period od 60 do 120 mjeseci. Početkom 2012. godine Društvo je izvršilo reprogram obaveza, prema kojem je izmijenjena dinamika otplate. U toku 2014. godine je potpisan Aneks 1 Ugovora o reprogramu, kojim su obaveze reprogramirane na period od 120 mjeseci, sa 24 mjeseca grace perioda. Krajnji rok povrata je bio predviđen 23. juna 2026. godine, a kamatna stopa je bila 6m Euribor + 3,25% u toku grace perioda, odnosno 6m Euribor + 4,50% u preostalom periodu otplate.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

28. OBAVEZE PO FINANSIJSKOM NAJMU (NASTAVAK)

U toku 2017. godine Društvo se zadužilo kod Sberbank BH d.d. Sarajevo (Napomena 27), te je izvršilo prijevremenu otplatu obaveza po finansijskom lizingu.

29. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
Nasko d.o.o.	337	437
Vodovod i kanalizacija d.o.o.	92	120
DS Smith Packing BH d.o.o.	72	45
Prehrana promet d.d.	14	106
Alpla BH d.o.o.	-	197
Ostali	802	850
<i>Obaveze prema dobavljačima u zemlji</i>	<i>1.317</i>	<i>1.755</i>
Hoppris d.o.o. Braslovče	393	-
Slavonija Slad	164	381
AT Kearney	159	200
Ostali	319	293
<i>Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu</i>	<i>1.035</i>	<i>874</i>
UKUPNO	2.352	2.629

Prosječan period plaćanja obaveza prema dobavljačima je 70 dana (2016. - 70 dana). Do dana naše revizije, dobavljači nisu fakturirali Društvu kamatu na dospjele, a neplaćene obaveze.

30. OBAVEZE PO KRATKOROČNIM KREDITIMA

			31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
	Dospijeće	Kamatna stopa %		
Intesa SanPaolo bank d.d. BiH	novembar 2018.	4,50% p.a.	2.933	-
Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo	april 2018.	6,50% p.a.	400	-
ASA banka d.d. Sarajevo	januar 2018.	7,50% p.a.	200	257
Igram d.d. Srebrenik	novembar 2018.	-	150	-
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita (Napomena 27)			2.476	830
UKUPNO			6.159	1.087

31. OBAVEZE ZA PRIMLJENE AVANSE

	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
Kamaran Hama Faraj General Trading ltd Irak	65	93
AD Trade d.o.o.	56	74
Mat Trade d.o.o.	33	44
Aden Export-Import d.o.o.	8	13
Farex d.o.o. Jelah	-	309
Nasko d.o.o.	-	48
Ostali	8	34
UKUPNO	170	615

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

32. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
Obaveze za porez na dobit	250	258
Obaveze za akcize	217	400
Obaveze za porez na dodatu vrijednost, neto	181	198
Obaveze za plate	169	164
Obaveze za doprinose i poreze na plaće	105	99
Obaveze za dividendu	100	100
Obaveze za članarine i druge naknade	74	70
Obaveze za kamate	1	434
Ostalo	39	37
UKUPNO	1.136	1.760

33. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo je u svojstvu tužitelja vodilo sudske sporove u iznosu od 113 hiljada KM. Po osnovu izvršnih postupaka Društvo je dosuđen ukupan iznos od 425 hiljada KM. Obzirom na neizvjesnost naplate navedenih iznosa, Društvo nije evidentiralo potencijalna sredstva.

Na dan 31. decembra 2017. godine protiv Društva je vođeno nekoliko sudskih sporova u ukupnom iznosu od 136 hiljada KM koji su po procjeni Uprave neosnovani i za koje se očekuje rješenje u korist Društva.

34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Do datuma naše revizije, po izjavi Uprave, nisu postojali događaji niti transakcije koji bi u značajnoj mjeri uticali na nekonsolidovane finansijske izvještaje Društva na dan 31. decembra 2017. godine.

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
Imovina		
RK Invest d.d. Sarajevo – potraživanja po kratkoročnim kreditima	408	-
Tuzlanski kiseljak d.o.o. – potraživanja po kratkoročnim kreditima*	-	80
UKUPNO	408	80

*Ulaganja u Tuzlanski Kiseljak d.o.o. su u toku perioda prodana, tako da navedeno pravno lice nije povezano pravno lice na 31. decembar 2017. godine.

Članovima Uprave i drugim osobama na ključnim rukovodećim položajima isplaćene su tokom godine sljedeće naknade:

	31.12.2017. KM 000	31.12.2016. KM 000
Bruto plate članova Uprave	253	74
Naknade članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju	12	14
UKUPNO	265	88

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje kapitalom

Društvo upravlja kapitalom na način da omogući nastavak poslovanja i maksimizira povrat vlasnicima nalazeći optimalni odnos duga i kapitala. Finansijska struktura Društva uključuje primijene i date kredite, ulaganja, novac i novčane ekvivalente, te ukupni kapital Društva.

Koeficijent zaduženosti

Uprava prati strukturu izvora finansiranja na mjesečnoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak finansiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora finansiranja.

Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31.12.2017.	31.12.2016.
	KM 000	KM 000
Primljeni krediti (i)	21.795	22.024
Novac i novčani ekvivalenti	(87)	(64)
<i>Neto dug</i>	<i>21.708</i>	<i>21.960</i>
Kapital (ii)	13.126	9.447
Neto koeficijent zaduženosti	1,65	2,32

(i) Primljeni krediti obuhvataju dugoročne i kratkoročne kredite, te finansijski najam.

(ii) Kapital uključuje ukupan kapital i rezerve Društva.

Značajne računovodstvene politike

Detalji značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući i kriterije za priznavanje, na osnovu mjerenja i na osnovu toga koji su prihodi i troškovi priznati, u pogledu na svaku od klasa finansijske imovine, finansijskih obaveza i vlasničkih instrumenata objavljeni su u Napomeni 3 ovih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

Kategorije finansijskih instrumenata

	31.12.2017.	31.12.2016.
	KM 000	KM 000
Finansijska imovina		
Kredit i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	4.425	3.058
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	1.429
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.015	64
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	25.283	26.412

Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Uprava Društvu nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Društva analizirajući izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući rizik valute, rizik kamatne stope na fer vrijednost, i rizik cijene), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

---

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Tržišni rizik

Usljed svojih aktivnosti Društvo je izloženo primarno finansijskim rizicima promjena kurseva stranih valuta te promjena kamatnih stopa. Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku ili načinu na koji Društvo upravlja i mjeri taj rizik.

Upravljanje rizikom strane valute

Po mišljenju Uprave, Društvo nije izloženo riziku promjene kursa strane valute, obzirom da se sve transakcije u stranim valutama obavljaju u EUR-ima, a u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM je fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo kamatnom riziku po osnovu obaveza po kreditima i finansijskom najmu koji nose varijabilnu kamatnu stopu.

Analiza osjetljivosti kamatne stope

Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za finansijske instrumente za koje je Društvo izloženo kamatnom riziku na datum bilansa stanja. Za promjenjive kamatne stope analiza je urađena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos obaveza na dan bilansa stanja bio nepodmiren čitavu godinu. Promjena stope od 50 baznih jedinica (0,5%) koristi se za potrebe internog izvještavanja Upravi o riziku kamatnih stopa i predstavlja procjenu Uprave razumno mogućih promjena kamatnih stopa.

U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica (0,5%), a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

- dobit za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine bi se povećala/smanjila za iznos od 92 hiljade KM (31. decembra 2016.; 109 hiljada KM), po osnovu izloženosti kamatnom riziku. Ovo se uglavnom može pripisati izloženosti Društva kamatnim stopama na zajmovima sa promjenjivim kamatnim stopama.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanj enje rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Društva i kreditni rejting klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontrolira se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava Uprava.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, kreditima od strane banaka kao i ostalim izvorima finansiranja, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospijeca finansijske imovine i obaveza.

Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Slijedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeca Društva za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može tražiti da plati.

PIVARA TUZLA D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Dospijeće nederivativnih finansijskih obaveza

	Ponderisana prosječna kamatna stopa %	Do 1 mjesec KM 000	1- 6 mjeseci KM 000	6-12 mjeseci KM 000	1-5 godina KM 000	Preko 5 godina KM 000	Ukupno KM 000
31. decembra 2017.							
Beskamatno	-	3.238	250	150	-	-	3.638
Instrumenti fiksne kamatne stope	4,74	147	523	2.773	-	-	3.443
Instrumenti varijabilne kamatne stope	4,55	256	1.335	1.601	16.648	-	19.840
UKUPNO		3.641	2.108	4.524	16.648	-	26.921
31. decembra 2016.							
Beskamatno	-	3.988	158	-	-	-	4.146
Instrumenti varijabilne kamatne stope	4,39	316	1.413	1.243	10.606	13.972	27.550
UKUPNO		4.304	1.571	1.243	10.606	13.972	31.696

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeća Društva za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstva za koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospijeće nederivativne finansijske imovine

	Ponderisana prosječna kamatna stopa %	Do 1 mjesec KM 000	1- 6 mjeseci KM 000	6-12 mjeseci KM 000	1-5 godina KM 000	Preko 5 godina KM 000	Ukupno KM 000
31. decembra 2017.							
Beskamatno	-	12	716	2	11	4	745
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	5,39	2.791	1.442	488	-	-	4.721
UKUPNO		2.803	2.158	490	11	4	5.466
31. decembra 2016.							
Beskamatno	-	1.761	225	750	1.492	-	4.228
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	6,50	11	6	307	14	5	343
UKUPNO		1.772	231	1.057	1.506	5	4.571

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Uprava smatra da knjigovodstveni iznosi finansijske imovine i finansijskih obaveza priznati u nekonsolidovanim finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.